

Inca (Mallorca)
1 de Desembre
any 1928.

CA-NOSTRA

Suscripció:
tres pesetas
l'anyada

Tercera Epoca PLANES DE NOTICIES Y ANUNCIS Núm. 15

Per causes estranyes a la nostra voluntat surt atrassat el present número. Perdona nostres subscriptors que a ningú sab tan de greu com a la Direcció. En avant procurarem organitzar el treball de manera que això no torni succeir.

El número vinent estarà dedicat a la memoria del Bisbe de Mallorca, mort suara, l'Ilm. i Rvm. Sr. D. Gabriel Llompart al cel sia.

ESMENA QUE S'IMPOSA

Hi ha molts de fills que donen el tractament de tu a sos pares.

Noltros, francament, no podem capir com en la llengua nostra existeixin fills que es sentin capaços de tractar d'aquesta manera tan poc correcta a la primera autoritat que després de Déu ens lliga

Els pares! Els éssers que nos han donat la vida; que nos ha alimentat, vestit i pujat, en una paraula, nos han fet homos, procurant dotar-nos d'una sòlida instrucció per a poder proporcionar-nos els mitjans necessaris per a guanyar-nos la vida.

¿No sembla que tota aquesta cadena de sacrificis i favors envers els fills, mereixen un agraïment, o quan menys, un respecte que nos faci veure en ells uns superiors nostres, i diferenciar-nos per lo que representam cada un amb un tractament diferent?

Si a una persona desconeguda o poc menys, quan amb ella tractam ho feim respectuosament tot i no representar per noltros cap autoritat directa, ¿quin respecte tan exemplar no deuriem guardar i tenir amb ells qui en la nostra vida representen els primers?

Moltes vegades, per això, la culpa no

recau totalment en alguns fills, sinó que bona part la tenen els mateixos pares al permetre'l-s'hi de petit seltractament de tu i no corectgir-los degudament aquesta falta d'urbanitat, amb lo qual donen una prova ben clara de la deixadesa amb què les puguen.

Quant l'arbre és petit i dèbil, és allavors que poden esmenar-se-li tots els defectes que ell té, i pot fer-se'n un arbre productor de fruit saboros, Mes, quant la vitalitat interior ha arrelat tots els defectes, dificilment poden totalment extipar-se.

Tots els pares que estimin la carrera que en la vida han em prè de formar un model de família, si es senten orgullosos de la dignitat que ella comporta, no permedran aquesta fragilitat en el tractament de llurs fills; sino que els faran regir d'una manera regurosa (amb l'accent de dolcesa que saben posar en les paraules de reny mols de pares), les lleis de l'amor i respecte que Déu en ses estimuladores doctrines va posar pels homos de la terra.

Que bell és veure un fill que tracta sos pares amb aquell llenguatge formós del respecte i de l'amor que tant l'ennobleix ensems que dona pler als pares mateixos, perquè reben bones proves de com han aprofitat les lliçons d'urbanitat que els hagin ensenyat amb paraules i amb exemples.

EUGENI

NOVETAS MALLORQUINES

Records de Nostra Terra, p'En Miquel Puigserver i Llabrés. Preu: 2'50 ptes.

El Metje Nou, p'En Miquel Puigserver i Llabrés. Preu una pesseta.

NOVETATS CATALANES
DE LA LLIBRERIA CATALONIA

Obres completes de Jacinto Verdaguer. (8 volums) Han sortits: Primer volum que conté l'Atlàntida; Segon, Flors del Calvari i Flors de Maria; i el tercer, Idilis i Cants Místics, Càntics i San Francesc.

Existents a nostra llibreria a 4 pessetes el volum.

DE LA COLECCIO POPULAR BARCINO

Venals A l'Establiment Ca-Nostra

La Dona Ben Educada. Regles de Captivament i Etiqueta per Myself. Segona edició (1'00.

Jaume I, per Ferran Soldevila (1'00.

Jocs d'Infants, per F. Maspons i Labrós, Il·lustració per A P A. (1'50.

Ortografia Catalana, per Pompeu Fabra. Segona Edició. (1'00.

Diccionari Ortogràfic abreujat, per Pompeu Fabra. Tercera Edició. (1'50.

La conjugació del verbs en en Català per Pompeu Fabra. (1'50.

Les principals faltes de gramàtica (Manera d'evitar-les) per Pompeu Fabra. (1'00.

CORRESPONDENCIA

D. P. d'A M. Rebuts vostres Caducs com deis vos. Caducs i tot hi aniran.

D. M. G. Rebuda vostra lletra. Heu aprofitarem.

D. F. de P. A. Rebuda l'anyada entera Moltes mercès.

Solars Venals

EN EL MAL PÁS

Per informes a la Redacció de
CA-NOSTRA

Novetats

del Foment de Pietat Catalana

L'Art i la Moral—Conferencies donades a la «Biblioteca Balmes» pel P. Ignaci Casanovas, S. J., Dionís Baixeras, Lluís Millet, Manuel de Montaliu, Joaquin Ruyra. Dr. Cerdó, Prev. (Un volum de 265 planes, 19X 13 centímetres, 3'50)

Breu Compendi de l'admirable vida de *Sant Miquel del Sants*, fill de la ciutat de Vich pel Rnd. Llic. D. Valenti Solà, Prev. (Un follet il·lustrat amb un partida estampes, Una pesseta)

Pius X.—Exortació a la Clericja catòlica traducció de Mn. Josep Arderiu, Prev. (35 céntims)

Publicacions de l'Associació de Pessebristes de Barcelona — *Com és pot construir un Pressebre* (Recull d'orientacions i enginys pessebristes per Josep M.^{ria} Puig i Roig, proleg d'En Lluís Beltran i Pijoan. (Un volum de 80 planes, 19X 13 cent 1'60)

APUNTES
DE GEOGRAFIA GENERAL
Y DE EUROPA

por

D. JUAN GRAU PUJOL

Texto acomodado a los
programas oficiales

De venta en las librerías escolares.

Ca-Nostra

Revista Quinzenal
Inca 1 Desembre 1928.

Any 15.—Tercera Època.—Núm. 15
(Número 842 de les Col·leccions)

Redacció i Administració
Murta, 5 - INCA

Centenari de la Conquesta de Mallorca

MOTIUS PARTICULARS QUE TÉ LA CIUTAT D'INCA
PER CELEBRAR-LO SOLEMNEMENT.

Ja s'és començat el cicle d'actes commemoratius del seté Centenari de la Conquesta de Mallorca per l'alt rei En Jaume I. d'Aragó, que s'esdevindrà l'any qui vé, 1929. A la Casa de la Vila de Ciutat se ha celebrat un acte preliminar, a on el Canonge Magistral de la Seu, Dr. Sanxo, ha donada una conferència en recordança de la dinada que En Pere Martell, ciutadà de Barcelona, donà en Salou an el Rei En Jaume i nobles de Catalunya, a on quedà ben resolt el pacte d'investí a la conquesta de Mallorca.

«La Veu de Catalunya» de dia 14 de novembre inaugurava en ses estimables planes el Centenari en la publicació d'articles i gràfics per honorà la memòria del gran Conqueridor. El seu exemple ha tengut èco pels endrets de les terres catalanes, puig són molts els periòdics de nostra parla que ja han consagrats editorials en aquesta gloriosa fetxa, que, a més que ningú, toca de prop a Mallorca. Hem vist damunt distins periòdics un projecte de monument an En Jaume I, que s'ha d'eregir a l'escullera de Salou en mig de les ones suaus i de cara el mar, per ésser d'allà que partí la flota catalana que nos dugué la civilització cristiana.

A un dels darrers números de nostre estimat confrara "Llevant," diu que no serà solament la Ciutat de Mallorca que celebrarà el Centenari, perquè, són molts els pobles que'l volen celebrar dins els seus mitjants.

I en mig d'aquest concert general de nostra nacionalitat, Inca, nostra benvolguda ciutat, tindrà algún motiu especial per celebrar-lo solemnement?

Si, en té un de gran importància espiritual, i deim espiritual, per ésser els homes d'Inca més be col·laboradors de la Conquesta que no conquistats.

Vegim, nostres llegidors, com se expressa En Barbarí en la Vida de la Venerable, extret de la Crònica escrita pel mateix Rei En Jaume:

"Quando el Rey Don Jaime I de Aragón vino a conquistar esta Isla en el año 1229, era Señor de Inca un Moro llamado Benahabet, sugeto de tanta importancia, que el citado Rey en su Crònica dice que le tuvo por Angel del Señor, por lo mucho que contribuyó al feliz éxito de su empresa. Pasaré en silencio la fábula que se publicó en el Almanaque de 1788 donde a continuación de un *Antiquario histórico*

Balear, se supuso que Benahabet fué hijo segundo del Gran Señor del Imperio Othomano (quando aun no existia tal Imperio) y que habiendo casado con la hija del Rey, ó Xequé de Mallorca Albohehia, éste dió á su hierno el dominio de toda la parte forense. Lo que se sabe de positivo, es que quando los Christianos pusieron sitio á la Ciudad de Mallorca, este principalísimo Moro Benahabet envió un recaudo al Rey, significándole que tendria mucho gusto de hablarle. Orrogole el Monarca su demanda, y vino á los reales con veinte acémilas cargadas de harina, cabritos, gallinas, y ubas; las quales venian dentro de unos costales con tal artificio, que causó mucha novedad á los del ejército Christiano. El Monarca le recibió con su acostumbrada afabilidad y agrado; y Benahabet, después de haberle ofrecido los donativos puso baxo su obediencia una de las doce Partes, ó Mercados de que entonces se componia la Isla; asegurándole que si los de aquella Parte eran tratados benignamente, dispondria que luego se le rindiesen las restantes once. Al despedirse pidió un pendon para seguridad de sus gentes, que luego le fué otorgado. No dice el Rey en su Historia qual fuese la parte de la Isla que se rindió en esta ocasión, ni la especie de pendon que concedió á Benahabet; pero una inconcusa tradicion, que apoyan Bini-melis, y Dameto, asegura, que esta Villa fué la de Inca, y el pendon un estandarte con las armas de Aragon, para que se juntasen con las antiguas de la Villa, que eran un perro de plata en campo azul. Pasados algunos dias: *Disponiéndolo así Dios, y mediando Benahabet*, vió el Rey con gran consuelo reducidas á su obediencia todas las Villas de la Isla, que estaban desde los Reales (donde hoy se ve un Monasterio de Bernardos llamado la Real) hasta el cabo que mira á Menorca, y les nombró dos Bayles Christianos que fueron Berenguer Durfort de Barcelona, y Jayme Sans de Montpellier».

A un altre capítol esmenta En Barberí que la prestesa en que la gent d'Inca abra-sà el cristianisme en temps de la conquesta és deu, segurament, a què per ses encontrades mai deixà d'haver-hi cristians ni durant la dominació infeel.

Els fets històrics descrits palesen extraordinariament el paper importantíssim que feren els habitants d'Inca en la reconquesta de Mallorca. Motiu imperiós que nos obliga a celebrà solemnement son Centenari, amb un programa que estiga en harmonia en nostra representació en mig de Illa i en la fetxa memorable que se va a commemorar.

El programa a desplegar per si sol se imposa. No pot fugir de la Religió i de la Cultura. Actes religiosos, perquè, motius religiosos impulsaren i involucraren el camí de la Conquesta; actes culturals, per instrucció del poble, per identificar-lo més en lo nostre origen i personalitat. I per fer més remarcable la fetxa del Centenari posar a la sala d'actes del Municipi un quadre del Rei En Jaume i dedicar-li algún carrer o plaça, que també podria ésser una font o brollador.

No cal dir que nostre magnífic Ajuntament estarà impositat del paper que li toca fer dins les festes del Centenari. Aquestes notes nostres no li seran cap revelació. Així i tot, sempre serviran per desvetllar el cor del poble per rebre les ensenyances benéfiques que poden esdevenir del VII centenari de nostra civilització cristiana.

M. DURÁN

Inca, Novembre 1928

PENSAMENT

L'abundancia de les coses, encara que sien bones, fa que no sien apreciades; i la carestia de és defectuoses les a causa de que sien cercades.—*Cervantes*.

AIRE DE LES NEUS...

Aire deixondit de les neus primeres,
qui del lluny brunós dus a les ciutats
un recort d'avets i de torrenteres
i de pins nevats.

Sies benvingut a la plana grisa,
al meu cor eixut que a ton bes reviu,
missatger dels cims que l'hivern allisa,
amoret geliu.

Tu qui arran de cels has obert les ales
i has creuat errant l'alta solitud,
en la boira obrint vaporoses cales
sota el cingle mut.

Travessant el bosc per llibertes vies,
on els romanins flairen a redols,
jugant amb els focs de les pastories
i amb els fumerols.

L'hivernenc perfum du a la terra obscura,
aire de les neus, papalló subtil.
Que es corsequi arreu tota cosa impura
al teu pas gentil

Si el matí gebrat la finestra enrama,
encén un caliu en la galta en flor;
encén en la llar la joisa flama
qui enriola el cor

Amb el darrer vol de la fulla morta
sobre la tendror renaixent del blat,
obri-li al bon Jai barba-blanc la porta,
i a l'Infant rosat.

Bada els ulls dormits a la meravella
d'astres i llavors pels temperis freds.
Fes a l'Orient rutilar l'estrella
sobre els caminets.

Un joiell de glaç penja a cada branca
dins el resplendor de l'humil coval,
i en el prat remull fes florir la blanca
rosa de Nadal.

MIQUEL FERRÀ

Cronica d'Inca

DESEMBRE

Dia 16. — Amb motiu de les maniobres de l'Esquadra Espanyola, don Alfons, rei d'Espanya, ha visitat Mallorca. desembarcà per Alcudia i, dirigint-se a Ciutat, passa per Inca.

A l'entrada del poble l'esperaven el Batle, don Miquel Mir amb l'Ajuntament; el Rector, Mn. Francesc Rayó, amb la Clericia; el Jutge de Primera Instancia, que per estar indispost el representava don Gabriel Armengol jutge Municipal; una representació dels Pares Franciscans presidida pel Prior Rnt. P. Francesc Amengual; el Germà Superior amb altres germans de les Escoles Cristianes i altres personalitats de nostra ciutat.

No tardà molt el seguici real. Dins l'Auto del Rei hi anava el Comte de Perelada i l'Almirant de l'Esquadra. El Monarca saludà a tots els presents i donà la mà a les autoritats. Totsequit la desfilada seguí i al passar per la plaça Major una gran gernació allà estacionada aplaudí fortament el Rei

Els carrers i places de la via real estaven empaliats amb domasos que penjaven de balconcs i finestres.

El Rei que va anar a Ciutat i feu la volta per Miramar i Soller, tornà passar per Inca entrada de nit. Se parà davant la casa de la Vila. El Batle li feu l'obsequi d'un caixò de regalats congrets de les Monjes Gerònies artísticament presentat. El Monarca encarregà al Batle agrair en nom seu an el poble aquella manifestació de simpatia que li estava fent.

Dia 18. — La Congregació de Mares cristianes celebra la seva festa patronal dedicada a la Mare de Déu del Dolors. Son programa s'ha compost de quatre actes reitgiosos. A dos d'ells o sia a l'ofici i a la funció del vespres ha predicat Mn. Francesc Sitjar.

Dia 25. — Es fa la festa del Círcol d'Obres Catòlics que, enguany, ha siguda precedida per uns exercicis espirituals, que ha donat el benemèrit sacerdot Mn. Francesc Sitjar.

La festa ha consistit en la missa de Comunió general, molt concorreguda d'homos, ofici major que ha cantat L'Harpa d'Inca i, finalment, se ha fet el sermó de despedida dels exercicis.

Tots els exercitants han quedat ben contents de

la doctrina i unció religiosa del Orador Sagrat que los donava i dels resultats espirituals i dels exercicis.

Aquests dies la nova Inspectora de l'ensenyament, donya Josefa Herreros, ha feta la visita oficial a les escoles i col·legis de nines d'aquesta Ciutat, oficials i particulars. Segons estam enterats ha quedada satisfeta de l'estat d'instrucció que ha trobat en els centres docents, donant aiximateix orientacions pedagògiques a seguir en la tasca de l'ensenyament.

— Passant per la *Casa Cuna* hem vist que un tai d'operaris treballava en la construcció del fonaments per l'edifici que hi ha en projecte.

— Dels diferents partits que han jugat els primers equips dels clubs de Futbol de Mallorca ha resultat que el Constància d'Inca després d'una serie de triums ha quedat el Subcampió de Mallorca.

COM CREIX LA POBLACIO DEL MON

Quina potència de població té la terra? El professor Hennig examina aquesta qüestió a «Neue Freie Presse» i aporta consideracions interessants. D'antuvi hi ha el fet que la població del del món en un segle, o sigui de començos del segle XIX fins a la data, s'ha doblat i més i tot: de 900 milions que era, ha passat a 1912 milions.

Segons els càlculs Malthus, ja als nostres dies foren vint milions d'homes que s'amuntegarien en el nostre petit planeta. Aquests càlculs no s'han realitzat. Però si que la humanitat, gràcies a la industrialització, a la difució de les pràctiques higièniques, als progressos obtinguts de cent anys ençà per la ciència, es multiplica ràpidament. Si l'augment d'aquests 120 darrers anys ens pot servir de guia, tindrem que l'any 2050 la humanitat arribarà als quatre mil milions; l'any 2,200, atenyerà prop de vuit mil milions, i vuit mil milions d'homes és el màxim que pot nodrir i aguantar la terra, segons els càlculs científics.

Però el professor Hennig creu que el nostre globus està en condicions de proveir d'aliments i soplug una població molt superior a vuit mil milions d'homes.

Altrament, segons les observacions del mateix tractadista, actualment el nombre de naixaments és com cinc vegades el de morts, Es a dir, que la humanitat augmenta de 50.000 persones per dia, que són 18 milions al cap de l'any.

NOSTRES AMICS DIFUNTS

R. I. P.

A l'avansada edat de 89 anys ha mort la virtuosa madona, donya Maria Caimari, Mare del difunt sacerdot Mn. Pere J. Beltran.

Enviam nostre afectuós condol a la seva filla Sra. Antònia Beltran i demés família sens oblidar nostre particular amic En Bartomeu Prats, net de la difunta.

Pregam per l'etern descans de la seva ànima i demés difunts d'aquesta família, que dins poc temps se ha vista desmenbrada per la mort.

Un altra veí d'aquesta Redacció nos ha deixat per la vida futura, dia 26 de Novembre, el distingit Misser don Pau Ferrer, degut a un fort costipat que no li donava importància; puig solia dir que mai durant sa llarga vida, de 79 anys, cap metje lo havia pulsat.

El senyor Ferrer era persona molt apreciada de tots els qui el tractaven per son esperit de reconciliació en tots els assumtes que passaven per les seves mans, patentissant-se d'una manera particular quant actuava de Jutje de Pau, quin càrrec regentà moltes vegades.

Malgrat sa vida retirada que feia estona duia, sens aquelles relacions establides per la vida moderna, les més de vegades aparatoses, les manifestacions de condol són estades moltíssimes en son enterro i funeral.

Acompanyam en son sentiment a sa desconsolada esposa, donya Margalida Janer, a sos fills i filles i demés parents, particularment a son germà don Pere Ferrer, amic i suscriptor nostre. Que Déu el tenga a la seva santa glòria.

Diccionaris

En Castellà (varies clases i edicions).

Català-Castellà i Castellà-Català.

Italià Espanyol i Espanyol-Italià.

Inglés-Espanyol i Espanyol-Inglés

Espanyol Alemán i Alemán Espanyol.

Francés-Espanyol i Espanyol Francés.

SEGELLS DE GOMA I DE METAL

de forma elegant i molta durada.

Com també plaques de metal
esmaltat en colors

Les vos serviràn an el nostre Establiment.

Perquè la Papelaria de CA-NOTRA
és la preferida dels nins i nines de
les escoles?

Perquè és la que té més bon sortit.

Perquè és la que té més bon material.

Perquè és la que ho dóna mes barato.

Perquè mai enganya als seus parro-
quians.

Equivalencies

REDUCCIÓ de quilos a arroves a
unces, a 0'20.

REDUCCIÓ de quilos a lliures y
milèsimes, a 0'30.

Id. En cartells per tenir davant la
báscula, a 2'50.

REDUCCIÓ de quilos a quintàs
arroves i lliures, a 0'25.

Murta, 5.—Inca

GRAMOLA

MARCA

VOZ DE SU AMO

Representant en Inca

P A U G U A L

Carrer Mayor, 2 (Estany)

Miguel Pujadas Ferrer

— ABOGADO —

ha habierto su despacho, calle

Cruz 2.-Inca.

De 10 a 12 de la mañana

Se admeten anuncis

Banco de Préstamos y Descuentos

Domicilio Central : Barcelona

Sucursal de Inca : Plaza Mayor

*Banca Bolsa Valores Cupones
Cambios Giros Depositos a plazos
Caja de Ahorros*

Fábrica de Cemento y Mosaicos Hidráulicos

ANTONIO J. PASTOR

Cemento analizado en la Escuela Industrial de Barcelona

Todos mis mosaicos llevan las iniciales

A. J. P.

PLAZA DE LA FUENTE

—

INCA - MALLORCA

La Comercial de JUAN MARTINEZ FIGUEROLA

Grandes Almacenes en Bateria de Cocina, Loza y
Cristalería. — Droguería y Fabricación de la legía:

“LA ESPUMA,,

CASA ESPECIAL EN ARTICULOS DE
REGALO a precios sin competencia

PLAZA MERCADO, 26—INCA (Mallorca)

VE. PO. AD. La Sumadora de Bolsillo Predilecta

Pesa 120 gramos. § Suma 999.999.999. § Convierte en distracción el trabajo de sumar. § Es muy útil para las Alcaldías.

Representante: BARTOOME SOLIVELLAS

Cuevas, 7 y 12 - Inca (Mallorca)

← Precio 15 pesetas § Pidan Catálogos gratis.

ESTABLIMENT DE CA-NOSTRA

Gran assortit de llibres retxats, Dietaris, llibretes, quaderns de tota classe i modelació, obgectes d'escriptori, tintes de les millors marques, papers i sobres de carta, fetxadors, imprentetes i menbretes de goma. — Carrer Murta, 5. - Inca